

A Győri Ítéltábla a dr. Árvai István ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Méhes László ügyvéd által képviselt **I.r.**, dr. Tiborc Attila ügyvéd által képviselt **II.r.**, és jogtanácsos által képviselt **III.r.alperesek** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2011. október 28. napján kelt 18.P.21.119/2006/113. számú ítélete ellen a felperes részéről 114. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 609.700,- (Hatszázkilencezer-hétszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Köteles a felperes megfizetni az I. és II.r. alpereseknek fejenként 250.000,- - 250.000,- (Kettőszázötvenezer-Kettőszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az egyéni vállalkozó felperes *2005. április 7-én* E fajtajú étkezési napraforgóra termeltetési szerződést kötött az I.r. alperessel, mint termeltetővel, amelyben vállalta, hogy 101 ha területen 220 t étkezési napraforgót termel, és ad át az I.r. alperesnek. E szerződés szerint az I.r. alperes biztosította a megfelelő minőségű fajtaigazolt vetőmagot a felperesnek. Az I.r. alperes 2005. április 11-én a felperes rendelkezésére bocsátotta a II.r. alperes, mint importőr által fémzároltatott, az USA-ból importált E fajtajú napraforgó vetőmagot, és átadta a II.r. alperes termesztéstechnológiai javaslatát is, de a felperes ekkor még nem kapta meg a III.r. alperes által kiállított vetőmag-minősítő bizonyítványt. A termesztéstechnológiai javaslat előírásokat tartalmazott a klímaigényre, vetésváltásra, tápanyagellátásra, talaj-előkészítésre, vetésre, növényápolásra és gyomirtásra is. Mivel az étkezési napraforgó érzékeny a vetésváltásra, ezért előírta, hogy ugyanarra a területre négy-öt évnél hamarabb ne kerüljön vissza napraforgó. Kedvezőtlen előveteménynek tekintette a cukorrépát és a burgonyát, sclerotinia és a botrytis fertőzés kapcsán pedig a zöldnövényeket. Gyomirtó szereket határozott meg, amelyek a károkozók elleni védekezést segítik.

A perbeli vetőmag magyarországi forgalmazása szabályosan történt, annak ismételt magyarországi fémzároltatása nem volt indokolt és kötelező, mert az USA-ból származó perbeli vetőmag szerepel az Európa Tanács által kiadott egyenlősített országok felsorolásának listáján, a Tanács 2002/57. EK Irányelve alapján a III.r. alperes részéről ez

hatóságilag fémzárolt vetőmagnak fogadható el. A III.r. alperes nemzeti fajtajegyzéke szerint a perbeli E vetőmag államilag elismert növényfajta és forgalmazható az EU egész területén. A jegyzék szerint az állami elismerést követően a vetőmag felkerült az EU közös katalógusára. Ennek ellenére II.r. alperes kérte a III.r. alperes általi minőségi vizsgálat elvégzését, amihez a III.r. alperes 2005. március 29-én mintát vett, a vizsgálatokat elvégezte, és az első vizsgálat alkalmával a vetőmag 84 %-os csíráképeességet mutatott. A megismételt vizsgálat eredményeként a III.r. alperes 2005. április 29-én vetőmag-minősítő bizonyítványt állított ki a perbeli vetőmagról, mely szerint a mag tisztasága 99,9 %, sclerotinia sclerocium tartalma 0 db/1000 g, botrytis tartalma 0,0 %, csíráképeessége 89 %.

A felperes a vetőmaggal a napraforgó termelését "**Helység**"1 külterületén végezte 101 ha területen, ahol 2003-ban 13 hektáron olajretket, 54 hektáron szóját termelt. A vetés után azt tapasztalta, hogy a mag csak 70 %-ban kelt ki, majd a termesztés során 2005. augusztustól kezdődően a szántóföldi szemlék során azt tapasztalta, hogy az elvégzett növényvédelmi munkálatok ellenére az állomány sclerotinia (fehérpenészes szár- és tányérrothadás), és botrytis (szürkepenész) betegségekkel fertőződött. Az állomány 20-30 %-án jelentkező betegséget a további vegyszeres védekezés sem állította meg, ezért a sclerotiniás betegségtüneteket mutató tányérokat mechanikus úton eltávolította. A kártevők elleni védekezést nehezítette, hogy a felperes a napraforgót kéthetes eltéréssel két táblába vetette, és e két hét a fejlődésben nagy különbséget okozott. Ennek ellenére a növényvédelmi munkát egy időben végezte el a területeken, holott indokolt lett volna a két terület egyedileg történő kezelése, valahol korai, valahol elkészt volt a növényvédelmi védekezés. Amennyiben 6-8 leveles állapotban történt volna meg a védekezés a gombafertőzések ellen, akkor a járvány kialakulását meg lehetett volna előzni, illetve a károkat mérsékelni lehetett volna. Az olajretkek 2002-es termesztése növelte a fertőzés kockázatát, de a járvány kialakulását elsősorban az időjárás és a rosszul időzített növényvédelem segítette. A felperes a 101 hektáron 140 t napraforgót takarított be, amit az I.r. alperesnek adott át. Az I.r. alperes 2005. év végén és 2006. január elején tájékoztatta a felperest, hogy a beszállított teljes árumennyiség egyetlen tétele sem felel meg a felek szerződésében foglaltaknak a károsodott szemek 10-21 %-os mértéke miatt. Emiatt az I.r. alperes a felperesnek végül 5.807.638,- Ft-ot fizetett ki.

Miután a felperes azt tapasztalta, hogy a vártnál kisebb mennyiség és rosszabb minőség termelt, és az állományban jelentős részén betegség jelentkezett, felkérte a ... Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálatot (továbbiakban szolgálat), hogy a megmaradt perbeli vetőmagot és termelt árunapraforgót vesse alá általános kórokozó vizsgálatnak. A vizsgálati eredmény a megmaradt vetőmagban, és az árunapraforgóban is a felperes által észlelt kórokozókat mutatta ki. A szolgálat 2006. március 14-i vizsgálata 2x100 db vetőmagra vonatkozott, s a nedves kamrás módszerrel végzett általános kórokozó vizsgálat az alábbi eredményeket mutatta ki:

1. ismétlés 7 % Botrytis, 7 % Sclerotinia, 3 % Altenaria

2. ismétlés 2 % Botrytis, 7 % Sclerotinia, 2 % Altenária

Átlag: 4,5 % Botrytis, 7 % Sclerotonia, 2,5 % Altenaria.

A kimutatott értékek a Magyar Szabvány által meghatározott (Botrytis 5 %, Sclerotinia 10 %) határérték alatt vannak, a vizsgáltatott vetőmag a Magyar Szabványnak megfelelt. A vizsgálathoz a felperes az I.r. alperestől átvett, el nem vetett megmaradt perbeli vetőmagot biztosította. A felperes 2006. januárban felkereste III.r. alperest és a fémzárolással

kapcsolatos iratokat megtekintette. A III.r. alperes főosztályvezetője ("A" 2006. március 29-én tájékoztatta a felperest, hogy a perbeli - USA-ból származó - vetőmagot annak ellenére „belföldiesítő átzárásban” részesítette a II.r. alperes, hogy érvényes bizonyítványokkal érkezett.

A felperes keresetében 10.161.334,- Ft megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket egyetemlegesen a Ptk.339.§-a, a Ptk.305.§-a, 310.§-a és 418/A.§.(2) bekezdése alapján, hibás teljesítésből eredő kár jogcímén. Arra hivatkozott, hogy az I.r. alperessel termeltetési szerződést kötött, amely keretében az I.r. alperes bocsátotta rendelkezésére a II.r. alperes mint importőr által fémzároltatott hibás vetőmagot, és emiatt érte kár. Ez az elmaradt termésből adódó 7.044.800,- Ft, minőségromlás miatt 1.342.304,- Ft és 1.791.230,- Ft növényvédelmi többletköltsége merült fel. A II.r. alperes felelősségét arra alapította, hogy ő a fémzárolás kapcsán „nem megfelelően” járt el, a III.r. alperes minősítése pedig nem volt szabályos és tényszerű.

Az I.r. alperes a kereset teljes elutasítását kérte, vitatta annak jogalapját és összecszerúségét is. Vitatta, hogy hibásan teljesített, arra hivatkozott, hogy a felperes hibás technológiával termesztette az árunövényt, legalább 4 év kihagyás kellett volna az olajretek termesztése után, és későn permetezett. A felmerülő problémákat a szerződésük szerint jeleznie kellett volna az I.r. alperes felé, aki megfelelő szakmai segítséget tudott volna nyújtani neki. A felperes az állított hibát legkésőbb 2006. április 1-én felismerte, ezért a követelése szavatossági igényként el is évült a Ptk.308.§. és 326.§-a alapján.

A II.r. alperes is a kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját és összecszerúségét is. Kiemelte, hogy csak a felperes és az I.r. alperes között volt jogviszony, a II.r.alperes ezért hibás teljesítés miatt nem tartozik felelősséggel.

A III.r. alperes szintén a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy közigazgatási szervként járt el, és közigazgatási jogkörében eljárva állította ki szabályosan a vetőmagminősítő bizonyítványt, ezért magatartása legfeljebb közigazgatási jogkörben okozott kárként minősülhetne, de ennek érvényesítésének jogszabályi feltételei hiányoznak. Az utólag elvégeztetett vizsgálat alapjául szolgáló mintavétel pedig nem volt „hivatalos”.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek fejenként 500.000,- Ft perköltséget, az államnak felhívásra 609.700,-Ft feljegyzett kereseti illetéket. Határozatának indokolásában a II. és III.r. alperessel szembeni keresete tekintetében rámutatott, hogy a Ptk.305.§.(1) bekezdése csak a felek közötti szerződés esetében ad lehetőséget a hibás teljesítés szabályainak az alkalmazására, ha az egyik fél által szolgáltatott dolog nem felel meg a törvényben, illetve szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. Ugyanakkor a felperes a II. és III.r. alperessel szerződéses jogviszonyban nem állt, ezért az utóbbiak az I.r. alperes esetleges hibás teljesítése miatt felelőssé sem tehetőek. Ezen nem változtat az, hogy a II.r. alperes volt az, aki a vetőmagot importálva forgalomba hozta, hiszen ez esetben sem a Ptk.305.§-a alapján kell vizsgálni a felelősségét, a felperes keresete jogalapjaként pedig kizárólag a hibás teljesítést jelölte meg. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás

általános szabályairól 2004. év CXL. tv. 82.§.(1-2) bekezdése, és 83.§.(1-6) bekezdése alapján megállapította, hogy a III.r. alperes által kiállított bizonyítvány hatósági aktus, azt úgy lehet sérelmezni, hogy tartalma valótlanságára kell hivatkozni. A felperes ilyen keresetet nem terjesztett elő, így nem volt helye a per megszüntetésének, mert a felperes kárigényt érvényesített hibás teljesítésre hivatkozva, ezért a III.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet érdemben kellett elutasítani a fentiek miatt.

A fentiek alapján a hibás teljesítés a felperes és az I.r. alperes közötti szerződés keretei között vizsgálta a Ptk.305.§.(1) bekezdése szerint. Megállapította, hogy a felperes és az I.r. alperes között a Ptk.417.§. (1) bekezdése szerinti mezőgazdasági termékértékesítési szerződés jött létre. A Ptk.418/A.§.(1-2) bekezdése - hasonlóan a megbízónak a vállalkozási szerződés esetén biztosított anyagszolgáltatási jogához - lehetővé teszi, hogy a megrendelő a teljesítést elősegítő szolgáltatást nyújtson, ez pedig lehet a vetőmag átadása is. Ha a szolgáltatás hibás vagy hiányos, ezért a szolgáltatást nyújtó felelősséggel tartozik és az ebből eredő kárt köteles megtéríteni. A Pp.164.§.(1) bekezdése alapján a felperest terhelte a perben annak a bizonyítása, hogy az I.r. alperes által átadott vetőmag hibás volt. Ennek körében a felperes egyrészt a perbeli vetőmag forgalomba hozatalának a szabálytalanságát állította, másrészt azt, hogy a vetőmag fertőzött volt, és emiatt keletkezett a termés kiesés.

A forgalomba hozatal kapcsán a szántóföldi növényfajok vetőmagvainak előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 48/2004. (IV.24.) FMV. rendelet 4.§. (1-2) bekezdése, 39.§.(1), (2) és (4) bekezdésének d./ pontja, 49.§.(1-3) bekezdése alapján megállapította, hogy a perbeli vetőmag forgalomba hozható volt, ezen nem változtat, hogy a felperes még a vetőmag-minősítő bizonyítvány kiállítása előtt átvette azt. **"B"** tanúvallomásából megállapíthatóan a perbeli vetőmagot belföldön nem kellett volna bevizsgáltatni, illetve fémzároltatni, mert az fémzárolva érkezett, OSDA és GMO bizonyítvánnyal. A III.r. alperes által becsatolt nemzeti fajtajegyzéken szerepel a perbeli vetőmag, s ez a szaporítóanyag forgalmazhatóságát bizonyítja, és a szintén becsatolt „egyenlősített országok jegyzéke” is a szabályos forgalomba hozatalt igazolja. Amennyiben a forgalomba hozatali eljárás nem lett volna szabályos, az nem jelentene önmagában egyébként sem hibás teljesítést, hiszen a felperest nem önmagában a „szabálytalan forgalomba hozatali eljárás” miatt érthette kár, önmagában a forgalomba hozatali eljárás esetleges szabálytalan volta és a kár között nincs okozati összefüggés.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által utóbb, a szolgálatnál bevizsgáltatott vetőmag azonos az I.r. alperestől származó vetőmaggal. A perbeli vetőmag „fertőzöttsége” kapcsán figyelmen hagyta **"C"** szakvéleményét, és **"D"** igazságügyi szakértő szakvéleményét, mint aggálytalant ítélezése alapjaként elfogadta. Ennek alapján úgy foglalt állást, hogy a vetőmag fertőzöttsége megállapítható, csak annak mértéke kérdéses, a szolgálat határérték körüli csíráképeséget valószínűsített. A III.r. alperes által kiállított vetőmagminősítő bizonyítvány nem a minta sclerotiorum kórokozóval való fertőzöttségről állította, hogy nulla (0db/1000 g), hanem a Sclerotinia sclerocium szennyezettségétől való mentességet igazolja, amely megállapítás a Botrytis ssp. 0,00 %-a is igaz. A vizsgálat a csíráztatás során vizuálisan megállapítható tünetekre, és nem a belső maghéj alatti fertőzésre utal, a bizonyítványnak az utóbbihoz nincs köze. A tárolt vetőmagba nem kerülhetett bele a fertőzés utólagosan, a III.r. alperesnél tárolt magminta is nagy valószínűséggel tartalmaz belső fertőzöttséget, erre utal a nem 100 %-os csíráképeség. A vetőmag a termeltetés helyén fertőződött meg, a III.r. alperesi vizsgálat idején a fertőzöttség már fennállt. A felperes által

átvett vetőmag már akkor is „fertőzött” volt, amikor azt átvette. E „fertőzöttség” azonban nem jelenti egyúttal a hibás teljesítés megvalósulását is. A szolgálat által megállapított értékek ugyanis a megengedett határérték alattiak, azok csupán a Magyar Szabványban meghatározott megengedett fertőzöttséget jelentenek. Nem létezik 100 %-os csíráképesség, a vetőmagnak bizonyos fokú fertőzöttsége mindig van. E tények alapján pedig az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az I.r. alperes teljesítése nem volt hibás a teljesítés időpontjában. A felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére sem tudta bizonyítani, hogy hibás, „fertőzött” mag járult volna hozzá a terméskieséshez, a kára bekövetkeztéhez. **"E"** tanúvallomása szerint az általa a szolgálat útján tanúsított vizsgálati eredmény olyan értékeket tartalmaz, amelyek önmagukban nem okozhatnak nagymérvű fertőzöttséget, állománypusztulást. **"D"** szakértő pedig egyértelműen állást foglalt az állomány-pusztulás okai tekintetében, és szakvéleménye szerint a napraforgó-állományban kialakult járvány oka egyértelműen a 2005. évi rendkívül csapadékos időjárás, és a nem okszerű, végső soron nem megelőző jellegű növényvédelmi munka. A napraforgó megbetegedését a perbeli esetben a vetőmag fertőzöttsége nem okozhatta, a fertőzött vetőmag a kelési hiányért felelős, az alacsony termőtőszámért. Nem a fertőzött vetőmagból indult és alakult ki az évközi járvány, a kórokozók felszaporodását, a járvány kialakulásnak a feltételeit az időjárás teremtette meg. A vetőmag belső fertőzöttsége a vizsgált két kórokozó esetében nem lényeges fertőzési forrás, mert a belsőleg fertőzött magokból kikelő növények a csírázást követően rendszerint elpusztulnak. **"E"** tanú, **"D"** és **"F"** igazságügyi szakértők egyezően úgy nyilatkoztak, hogy nem lehet megállapítani, hogy milyen arányban okozta a terméskiesést a mag fertőzöttsége, és milyen arányban más tényezők. **"D"** szakvéleménye szerint a vetőmagnak bizonyos fokú fertőzöttsége van, de azt megállapítani nem lehet, hogy a mag belső fertőzöttsége milyen terméskiesést okoz, de ez agronómiai szempontból 0 %-ra tehető. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére sem tudta bizonyítani, hogy a hibás, „fertőzött” mag okozta volna a kárát, ezért a keresetet elutasította. A magfertőzöttség közrehatási arányának meghatározása szakkérdés, de egyik szakértő sem tudott állást foglalni ebben a kérdésben. Az I.r. alperes elévülési kifogása kapcsán utalt arra, hogy a felperes a hibás teljesítés miatt kárigényt érvényesített, amely igény esetében az általános öt éves elévülési idő vehető figyelembe, így az igényérvényesítés nem évült el. Határozatának indokolásában kitért arra is, hogy a konkrét esetben szakkérdésről lévén szó, a további bizonyítási indítványokat szükségtelennek tartotta, így a felperes által indítványozott termelői lista beszerzését, és a beszerzett szakvélemény alapján a III.r. alperes birtokában lévő magminta laboratóriumi vizsgálatát is.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben - tartalmilag - annak megváltoztatásával az alperesek keresete szerinti marasztalását kérte. Ennek körében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával közbenső ítélettel kérte megállapítani az I.r. alperes hibás teljesítését, és a kártérítés összegére nézve az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását kérte. Fenntartotta, hogy az I.r. alperes a termékértékesítési szerződést hibásan teljesítette, amikor a forgalomba hozatalra nem alkalmas, a Magyar Szabványnak nem megfelelő vetőmagot bocsátott a rendelkezésére. Az elsőfokú bíróság a vetőmagok forgalomba hozatalára vonatkozó jogszabályok helytelen alkalmazásával állapította meg, hogy a vitatott vetőmagtétel forgalomba hozható volt, és

tévesen állapította meg, hogy amennyiben a vetőmag mégis a forgalomba hozatali eljárás szabályainak megsértésével került forgalomba, az nem jelent hibás teljesítést, és nem teremt a forgalomba hozatali eljárás és a kár bekövetkezte között okozati összefüggést. A vetőmagtétel a felperesnek történő átadásakor, azaz 2005. április 11-én nem rendelkezett a szükséges vetőmagminősítő bizonyítvánnyal, annak kiállítási dátuma későbbi. A vetőmag laboratóriumi vizsgálatáról készült jegyzőkönyvek szerint a vizsgált vetőmagtétel a forgalomba hozatal időpontjában nem felelt meg a Magyar Szabványnak, mivel a csírázóképesége nem érte el a 75 %-ot. Ezért a teljesítéskor az I.r. alperes hibás vetőmagot szolgáltatott a felperesnek, amin nem változtat, hogy a II.r. kérésére lefolytatott ismételt laboratóriumi vizsgálat a későbbiekben magasabb csírázási fokot állapított meg. Amennyiben a jogszabályokat betartva, csak a szükséges bizonyítvány birtokában került volna forgalomba a vetőmag, a vetés késői időpontját tekintve a felperes annak átvételét megtagadta volna. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által a szolgáltatnak átadott vetőmagminta a III.r. alperes által bevizsgált vetőmaggal azonos, és kimondta a vetőmag fertőzöttségét is. A fertőzöttség mértékére vonatkozó szakértői vélemények ellentmondásossága, és a felperesi bizonyítási indítványok elutasítása miatt a magfertőzöttség okozta termés kiesés mértéke ugyanakkor megállapításra nem került, amit az elsőfokú bíróság teljes egészében a felperes terhére értékelte, s nem élt a Ptk.359.§.(1) bekezdése által biztosított lehetőséggel. Az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy megállapította, hogy a vetőmag már akkor is fertőzött volt, amikor a felperes azt átvette, nem látta megállapíthatónak a hibás teljesítés megvalósulását, mert tévesen arra jutott, hogy a fertőzött vetőmag nem csírázik ki. E vonatkozásában viszont a szakértők egybehangzóan azt jelentették ki, hogy a fertőzött mag is képes kicsírázni, eljut a fejlődés bizonyos stádiumáig, és az így kikelő növény, különböző fejlődési stádiumokban tovább tudja terjeszteni a fertőzést, és a vetőmag csírázó-képtelenségét nem csak a fertőzöttség, hanem más körülmények is okozhatják. Annak ellenére, hogy a szakértői vélemények összevetéséből túlnyomórészt az volt megállapítható, hogy a vetőmag fertőzöttsége egyik, bár nem egyetlen oka volt az adott év nagymértékű termés kiesésének, az elsőfokú bíróság még részben sem látta megállapíthatónak a felperes kárát. Az alperesek mindegyikét önállóan, és együttesen is felelősség terheli abban, hogy a vetőmagtétel forgalomba kerülhetett, ezért az alperesek egyetemleges felelőssége fennáll. Az I.r. alperesnek ugyanis szerződéses kötelezettsége volt a fertőzésmentes, fémzárolt vetőmag átadása, amit az I.r. alperes megszegett, amikor a vetőmagminősítő bizonyítvány nélkül adta át a vetőmagot. A II.r. alperes a vetőmagtétel előzetes forgalomba hozatalához nem kért engedélyt a III.r. alperestől, ennek ellenére azt továbbadta az I.r. alperesnek. A III.r. alperes pedig a vetőmag fémzároltatása során megszegte az irányadó előírásokat, amikor ISTA bizonyítvány nélkül, a megismételt csírázóképeségi vizsgálat eredményének ismerete nélkül elvégezte a mag fémzároltatását. Ezért a hibás teljesítés ténye az I.r. alperes és a fentiek miatt a II. és a III.r. lperesek esetében is ítéleti bizonyossággal megállapítható.

Az I. és II.r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján, míg a III.r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

A fellebbezés kapcsán az ítéletábra mindenekelőtt rámutat arra, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének törvényes indoka nem volt, az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése nélkül hozta meg a határozatát, amelyet a Pp. 221. §-ában foglaltaknak megfelelően indokolt meg.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben szükséges és elégséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően, helyesen, okszerűen, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, és abból levont jogi következtetéseivel, az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, és annak indokolásában foglaltakkal is az ítéletábra teljes egészében egyetértett, azokat megismételni nem kívánja, azokra csupán hivatkozik. (Pp.254.§ (3) bekezdés)

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek:

Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a felperes és az I.r. alperes közötti mezőgazdasági termékértékesítési szerződés létrejötte tekintetében, és helytállóan állapította meg annak lényeges tartalmát is. Helytálló jogi indokokkal utasította el a keresetet az előterjesztett jogalap alapján a II.r. és a III.r. alperessel szemben, az e körben kifejtett elsőfokú indokokkal az ítéletábra maradéktalanul egyetért, ezekre megismétlésük nélkül csupán hivatkozik.

Az I.r. alperessel szembeni kereset elbírálása kapcsán azt a kérdést kellett eldönteni, hogy az I.r. alperes által szolgáltatott vetőmag a teljesítés időpontjában hibás volt-e, azaz megfelelt-e a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

A felperes a Ptk. 310.§-a alapján, az I.r. alperes hibás teljesítését állítva kártérítést érvényesített. Ehhez azonban annak valamennyi elemét, azaz a hibás teljesítésben megnyilvánuló jogellenességet, a kárát és a kettő közötti okozati összefüggést is bizonyítania kellett volna a felperesnek.

Megállapítható, hogy miután a peres felek a tényállításaikat előterjesztették az elsőfokú bíróság - a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítatlanság jogkövetkezményeiről a perben helyes tájékoztatását adott. (Pp.3.§ /3-4/ bekezdés)

Az ezt követő bizonyítási eljárás lefolytatását követően a rendelkezésre bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, logikai ellentmondás nélkül helytállóan állapította meg azt, hogy az I.r. alperes nem szolgáltatott hibás vetőmagot a felperesnek. Ezt a mérlegelő tevékenységet a felperes alap nélkül támadta, hiszen az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában részletesen kitért arra, hogy mely bizonyítékok alapján állapította meg e körben a tényállást, és mik voltak azok a körülmények, amiket a bizonyítékok e körbeni mérlegelésénél irányadónak vett, és a felperesi tényállítást miért nem találta bizonyítottnak. Az elsőfokú bíróság a Pp. 221.§ (1) bekezdésének megfelelően megindokolta a felperes bizonyítási indítványainak a mellőzését, amellyel az ítéletábra is egyetért.

A hivatkozott hibás teljesítés körében az irányadó jogszabályhelyek, és becsatolt okiratok alapján helytállóan állapította meg, hogy a perbeli vetőmag magyarországi forgalmazása szabályosan történt, annak ismételt magyarországi fémzároltatására nem volt szükség. Helyesen fejtette ki azt is, hogy amennyiben egyébként a forgalomba hozatali eljárás nem lett volna szabályos, az nem lenne önmagában egyébként sem hibás teljesítés. A felperest önmagában a „szabálytalan forgalomba hozatali eljárás” miatt nem érhetne volna kár, a forgalomba hozatali eljárás esetleges szabálytalan volta és a kár között nincs tetten érhető okozati összefüggés. Ezért annak sincs jelentősége, hogy a felperes még a vetőmagminősítő bizonyítvány kiállítása előtt vette át a vetőmagot.

Szakkérdés (Pp.177.§ (1) bekezdés) volt annak a megállapítása, hogy az alperes részéről szolgáltatott vetőmag a teljesítés időpontjában fertőzött volt-e a kérdéses kórokozókkal, ha igen annak mértéke vezetett-e hibás teljesítésre, és ez állhatott-e okozati összefüggésben a felperes árunövény állományában elterjedt fertőzöttséggel.

Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt, és az ítélet tábla álláspontja szerint is aggálytalan igazságügyi szakértői vélemény alapulvételével, helyesen állapította meg, hogy a kimutatott „fertőzöttség”, azaz a szolgálat által megállapított értékek a megengedett határérték alattiak, azok csupán a Magyar Szabványban meghatározott (megengedett) fertőzöttséget jelentenek. Nem létezik 100 %-os csíráképesség, a vetőmagnak bizonyos fokú fertőzöttsége mindig van. E tényekből pedig az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést arra, hogy az I.r. alperes teljesítése nem volt hibás a teljesítés időpontjában a szolgáltatott vetőmag határérték alatti „fertőzöttsége” miatt sem.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettsége ellenére sem tudta bizonyítani sem a hibás teljesítés tényét, sem pedig azt, hogy a szabvány határérték alatti „fertőzöttségű” mag járult volna hozzá a terméskieséshez, a kára bekövetkeztéhez. Az aggálytalan szakvélemény szerint a napraforgó-állományban kialakult járvány oka egyértelműen a 2005. évi rendkívül csapadékos időjárás, és a nem okszerű, végső soron nem megelőző jellegű növényvédelmi munka. A napraforgó megbetegedését a perbeli esetben nem a vetőmag „fertőzöttsége” okozta, nem abból alakult ki az évközi járvány, a kórokozók elszaporodását, a járvány kialakulásnak a feltételeit az időjárás teremtette meg. A vetőmag belső fertőzöttsége a vizsgált két kórokozó esetében nem lényeges fertőzési forrás, mert a belsőleg fertőzött magokból kikelő növények a csírázást követően rendszerint elpusztulnak. A vetőmagnak bizonyos fokú fertőzöttsége mindig van, a konkrét esetben a mag belső fertőzöttségének közrehatása a terméskiesésre agronómiai szempontból nem mérhető.

Azaz az I.r. alperes hibás teljesítésének a hiányában, illetve a fennálló határérték alatti fertőzöttség és a keletkezett terméskiesés közötti okozati összefüggés hiánya miatt az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a keresetet.

A felperes fellebbezése kapcsán az ítélet tábla utal arra, hogy a konkrét esetben a felperes által kért közbenső ítélet meghozatalának sem volt helye. A felperesnek ugyanis a kártérítés általános feltételeinek (jogellenesség, kár, a kettő közötti okozati összefüggés) a fennállását együtt kell bizonyítani. Mivel pedig a konkrét esetben nem volt megállapítható az I.r. alperes hibás teljesítése, továbbá a kár bekövetkezte és a fennálló határérték alatti

„fertőzöttség” közötti okozati összefüggés sem, közbenső ítélet meghozatalának a Pp. 213.§ (3) bekezdésében írott feltételei sem álltak fenn, mert a fentiek miatt a keresettel érvényesített jog fennállása és a felperest ennek alapján „megillető” követelés összege tekintetében a vita nem volt elkülöníthető.

Ugyanezen okból nem volt helye a felperes által hivatkozott Ptk. 359.§ (1) bekezdésének alkalmazásának sem, hiszen nem a felperest ért „kár” mértéke nem volt meghatározható, hanem a hibás teljesítés ténye, valamint az okozati összefüggés nem volt ítéleti bizonyossággal megállapítható.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárásban is pervesztes felperes a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, valamint az alperesek perköltségét. Az I.r. és a II.r. alperesek jogi képviselőjének munkadíját az ítéletábra a Pp. 79.§ (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2), (3), (5) és (6) bekezdései alapján - a per egyéb adataira figyelemmel - a kifejtett ügyvédi munka mérlegelésével és a pertárgyérték alapulvételével az I.r. és a II.r. alperes tekintetében egyaránt bruttó 250.000.- forintban állapította meg. A másodfokú eljárásban szintén pernyertes III.r. alperesnek pedig a másodfokú eljárásban megtérítést igénylő igazolt perköltsége nem merült fel, ebben a körben az ítéletábra a döntéshozatalt mellőzte. Köteles továbbá a felperes a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése, az Itv. 59.§ (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján az államnak felhívásra megfizetni az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket.

Győr, 2012. évi május hó 24. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Bajnok István sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó